

Fra
Smøla Næringsforening
Aure Næringsforum
Heim Næringsforening

09.10.2020

Til
MØRE OG ROMSDAL FYLKESKOMMUNE
Postboks 2500
6404 MOLDE

Høringsuttalelse vedr. reduksjon av rutetilbudet for hurtigbåt og ferge 2021

Vi oppfordrer Fylkeskommunen til å vurdere følgende punkter før noen beslutning om kutt vedtas:

1. Er alle steiner snudd før vi vurderer kutt i tjenesteproduksjon som er blodårene i samfunnet?
2. Grundige utredninger med transparente kriterier og analyser må følge saken.
3. Samfunnsøkonomiske analyser MÅ følge et slikt kutt forslag.
4. Invitere næringslivet og andre til en workshop sammen med Fylkeskommunene i M&R og Trøndelag med formål å videreutvikle Kystekspresen.

Innledning

Med respekt for at Møre og Romsdal fylkeskommune er inne i ei økonomisk krevende tid som krever innsparinger, ønsker vi å si klart ifra at vi ikke stiller oss bak forslagene om kutt i ferge- og hurtigbåttilbud.

Næringsforeningene- og forum er grunnleggende opptatt av å utvikle og legge til rette for en vekstkraftig region gjennom konstruktiv næringspolitikk, god infrastruktur og proaktiv samferdselssatsing. Vi ønsker å understreke viktigheten av gode tilbud for ferge og hurtigbåt for et styrket bo- og arbeidsmarked i vår region. NHO Møre og Romsdal har tidligere påpekt viktigheten av integrasjon mellom bo- og arbeidsmarkedsregionene, en uttalelse Smøla, Aure og Heim stiller seg bak. Hyppige fergeavganger og hurtigbåt er essensielle i en slik integrasjon.

Trøndelag og Møre og Romsdal er to enorme verdiskapnings- og eksportfylker, og fergene og hurtigbåt er vesentlige for et styrket bo- og arbeidsmarked. Disse bidrar til konkurransekraft, tilgang på marked og kompetanse, redusere arbeidstid og ivaretar prosjekter i distriktene.

I melding til Stortinget fra kommunal- og moderniseringsdepartementet (Meld. St. 5 (2019-2020)) står det: «Regjeringen vil fortsette satsingen på samferdsel og næringsutvikling i Distrikts-Norge... Regjeringen vil legge til rette for levende lokalsamfunn og vekst i hele Norge. God samferdsel er viktig for utvikling i distriktene. Hensiktsmessig, effektiv og trygg transport er viktig for hverdagen til folk og bedrifter. God infrastruktur og et godt samferdselstilbud binder sammen ulike deler av landet. En stadig større andel av befolkningen også i mindre sentrale kommuner bor i tettsteder, distriktssentra og regionale tyngdepunkt. Raske og trygge forbindelser er viktig for godstransport og personreiser.».

Vi stiller oss derfor undrende til foreslåtte kutt ihht. innsparingsforslag, er sterkt uenige i at denne innsparinga skal tas på fergedrift, og kan ikke godta reduksjon av rutetilbudene. Det kan ikke være slik at de mest sårbare og utsatte øy- og kystsamfunnene i fylket, i dette tilfellet en kommuner som er helt og absolutt avhengig av ferger for å eksistere - skal bli rammet nok en gang.

Fergetilbud

Det er særdeles viktig at vi kan opprettholde et fergetilbud til/ fra Aure, Heim & Smøla til E39 (Aresvik - Hennset) og Kristiansund (Tømmervåg - Seivika) som gjør det mulig for eksisterende og planlagte næringsaktiviteter å kunne fortsette den gode utviklingen vi har i havbruk, landbruk og reiselivsnæringen. Å kutte fergedriften som foreslått vil være hemmende for vår utvikling.

Rute 49

Aresvika - Hennset skulle bli forsterket for å gi bedre gjennomgående tilbud. Forslaget nå innebærer en reduksjon som vil være meget negativt for pendlere som vil få en økt reisetid på 1.5 time hvis omkjøring blir alternativet til å si opp skift og turnusarbeid. For oss er det viktig å knytte sammen regionene – dette sambandet knytter sammen Aure & Smøla med E39 (viktig for tilknytning til E6), Heim, Surnadal, Rindal og Sunndal kommuner. Her må tilbudet bygges opp som planlagt i påvente av en tunnel/ bro løsning.

Rute 54 og 50

Edøya – Sandvika fikk en to-fergeløsning fra 27.06.2020. 6mnd etter egentlig oppstart. Det skulle da bli en sammenhengende og gjennomgående trafikk mellom denne ruten og rute 50 Seivika – Tømmervåg.

Rute 54 og 50 er ikke «*harmonisert*», slik forutsetningen skulle ha vært. Dagens rute 54 har opphold på dagtid og store opphold og avvik i forhold til andre ruter på ettermiddag og kveldstid. Dette har skapt svært store vansker for varetransport og personbiltransport. Det er også avvik i korrespondanse for buss til/fra Sandvika slik ruten er satt sammen nå.

Rute 50 der må opphold og korrespondanse som samstemmer bedre mellom rute 54 på kveldstid. 18:00 og 19:00 Ferga fra Seivika på hverdager er knyttet til ferge 19:45 fra Sandvika. Uakseptabel lang ventetid på Sandvika for de som tar 18:00 fra Seivika.

Fergen 19:45 fra Sandvika klarer i mange tilfeller ikke å håndtere ferge kø fra to avganger fra rute 50 + biler nordfra. Dette skaper en domino effekt for gjenstående biler ut over kvelden.

I tillegg så endres avgangstidene Seivika fra hel time til halv time etter kl21:00. Avgangen 22:30 fra Seivika er lagt opp for «sykehus» pendlere som slutter skiftet sitt kl 21:45 som ville fått 30 min å vente på Seivika. Det er selvfølgelig stor forståelse for at det skal være kort vei hjem etter en lang arbeidsdag/skift, men det betyr at over 2000 innbyggere og tilreisende er avskåret fra ferdsel ut til Smøla etter 21:00 avgangen. Siste ferge blir fra Sandvika 00:15 for de som må ta en ferge senere en 21:00 fra Seivika. Her må Opphold i og korrespondanse samstemmer bedre.

Rute 54 Edøy Sandvika har hatt 2 avganger mindre enn rute 50 Seivika Tømmervåg etter at to-fergeløsning Edøy – Sandvika ble innført. Bekreftelse og forklaring på dette er allerede innførte kutt som ble iverksatt ved oppstart av to-fergeløsning i rute 54. Slik det beskrives i nevnte saksframlegg fra Møre og Romsdal fylkeskommune; «*Det er ikkje starta opp to avgangar på kvardagar, to avgangar på laurdag morgon og to avgangar på søndag mot anbodsrutetabell*».

Vi er da oppmerksom på at kutt allerede er gjennomført i rute 54. Vi har ikke registrert en prosess, dialog eller tydelig informasjon i forkant av kuttene som allerede er gjennomført.

I tilsendt sak er det lagt inn et konkret forslag til kutt i rute 54; 23:45 på lørdag fra Edøya. Kutt i avgang fra Edøya 23:54 vil også innebære kutt for avgang 00:15 fra Sandvika. Avkortet åpningstid på lørdag slik det er foreslått her, vil gi store begrensninger for å ta del i aktiviteter som skjer på helg. Dette er både kulturarrangementer, ulike samlinger eller private selskap som skjer lørdag/lørdag kveld på «fastlandet» og på Smøla. Kutt i denne åpningstiden er sårbar.

Hurtigbåt

Siden oppstart i 1989 av en gjennomgående rute Trondheim – Kristiansund, har denne ruten stor betydning for mobilitet for skoleelever, ansatte og studenter både i Møre og Romsdal og Trøndelag. Kystekspresen har i dag en svært viktig rolle for framtidig verdiskaping og utvikling. En mobilitetsløsningen mellom utdanningsinstitusjoner og selskaper innenfor blå og grønn næring i regionene, som er og vil være en nøkkel for framtidig verdiskaping.

For vår region er hurtigbåten avgjørende for å forflytte seg raskt og effektivt mellom skole og hjem, mellom jobb og hjem, flyplass, sykehusbesøk, fritidsaktiviteter, tjenestetilbud, familie som bor hver for seg, medisintransport og mere. Ikke minst er Kystekspresen viktig for Regionale kompetansesenter som Nasjonalt vindenergiser, havbruksselskaper, visningssenter for havbruk, videregående skoler, utplasserings elever og andre som er knyttet til kunnskapsdeling og -formidling og kvalifisering. Vi vil også påpeke lokale, regionale og nasjonale kultursatsinger som både kommune, fylkeskommunene, stat og private er involvert i og som hurtigbåt mellom Trondheim og Kristiansund har en nøkkelrolle i.

Hurtigbåttilbudet med gjennomgående rute Trondheim – Kristiansund vil være svært viktig for regionen i årene som kommer.

Vi håper Fylkeskommunene kan samarbeide på tvers av grensene for å ivareta denne blodåren som også bør kunne videreutvikles for økt bruk, mere reiselivsaktivitet og framtidig utstillingsvindu for grønn transport langs vår flotte kyst.

Grønne løsninger og bærekraftig reiseliv er i vinden nå - hvilken rolle kan Kystekspresen spille her? Kanskje kan Kystekspresen bli den første båttruten som får energi fra kortreist vindenergi fra fornybarparkene på Fosen og Smøla? Eller bioenergi fra fiskeoppdrett? Eller en miks av batteri, hydrogen og biogass?

Næringslivet vil gjerne bidra i et samarbeid for å utvikle fremtidens kysttransport og foreslår at Fylkeskommunene i samarbeid inviterer til en bred workshop før man konkluderer med veien videre.

Konklusjon/oppfordring

Næringslivet på Nordmøre har også utfordringer som er krevende for å sikre økonomisk bærekraft. Fokus er å produsere mere for mindre, feks gjennom «Lean» prosesser analysere og forbedre hvordan kan vi jobbe smartere og dermed kutte unødvendige prosesser, effektivisere produksjon og

logistikk samt sikre vår relevans i forhold til våre kunder. Å kutte produksjon av varer/ tjenester som er viktige for våre kunder er aldri et alternativ uten at alle andre steiner er snudd.

Beslutningsgrunnlaget som vi har fått tilsendt etter forespørsel gir ikke noen innsikt i kriterier og rasjonale for de foreslåtte kutt. Vi må forvente at kutt i våre viktige samferdselsløsninger som betales av felleskapet for å gi våre innbyggere og bedrifter et fornuftig tilbud blir grundig utredet og transparent dokumentert både med hensyn til kriterier og vurderinger for hver enkelt avgang som blir foreslått tatt bort.

Vi oppfordrer Fylkeskommunen til å vurdere følgende punkter før noen beslutning om kutt vedtas:

1. Er alle steiner snudd før vi vurderer kutt i tjenesteproduksjon som er blodårene i samfunnet?
2. Grundige utredninger med transparente kriterier og analyser må følge saken.
3. Samfunnsøkonomiske analyser MÅ følge et slikt kutt forslag.
4. Invitere næringslivet og andre til en workshop sammen med Fylkeskommunene i M&R og Trøndelag med formål å videreutvikle Kystekspresen.